

OSNOVNA ŠOLA ORMOŽ
Znanje | Varnost | Odgovornost | Ustvarjalnost

KVALEK

APLIKATIVNI INOVACIJSKI PREDLOGI IN PROJEKTI RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorice:

Maja Bokša

Ema Šoštarič

Ana Štibler

Mentorici:

Mojca Bauman Kralj, prof.

Alenka Šalamon

Ormož, 2020

ZAHVALA

Za pomoč pri raziskovalni nalogi se zahvaljujemo mentoricama Alenki Šalamon in Mojci Bauman Kralj, prof., ki sta nam zmeraj radi priskočili na pomoč. Pomagali sta nam pri spoznavanju raziskovalnega procesa, nas spodbujali in nam svetovali, kako rešiti probleme. Hvala ge. Valeriji Novak za pomoč pri računalniškem oblikovanju našega logotipa, ge. Mojci Zorčič, g. Boštjanu Najžarju in g. Boštjanu Jelovici za opravljen intervju, ge. Nevenki Korpič za posredovanje zbranih gradiv o ormoški lekarniški dejavnosti, g. Denisu Žuranu za fotografijo in dovoljenje za objavo v raziskovalni nalogi, ge. Mirjani Meško za pomoč pri računalniškem oblikovanju in ge. Slavici Šajnović za lektoriranje naloge.

KAZALO VSEBINE

1.	UVOD	7
1.1	Namen in cilji naloge	7
1.2	Hipoteze	7
2.	TEORETIČNI DEL.....	8
2.1	Zgodovina Ormoža	8
2.2	Stavba stare lekarne	9
2.3	Gostinska ponudba v Ormožu	14
2.4	Prostori, kjer se lahko vrstniki družimo	15
2.4.1	Mladinski center Ormož (MCO)	15
2.4.2	Center ponovne uporabe Ormož (CPU).....	16
2.4.3	Klub ormoških študentov (KOŠ).....	17
2.4.4	gRajski center za družine Ormož.....	18
3.	METODE DELA	19
3.1	Preučevanje literature	19
3.2	Anketa	19
3.3	Intervju.....	19
3.4	Risanje idejne zasnove za mladinsko kavarno	19
4.	REZULTATI.....	21
4.1	Rezultati anketnega vprašalnika.....	21
4.1.1	Poznavanje stavbe	21
4.1.2	Poznavanje dejavnosti, ki so se odvijale v zgradbi v preteklosti	22
4.1.4	Mnenje o razpadajoči stavbi	23
4.1.5	Ideje za prenovitev stare lekarne.....	24
4.1.6	Mnenje anketirancev o naši ideji.....	24
4.1.7	Podpora naše ideje.....	25
4.1.8	Obiskanost naše kavarne	25
4.1.9	Spol in starost.....	26
4.2	Intervju.....	27

4.3	Inovacijski predlogi za mladinsko kavarno Kavalek	29
4.3.1	Ploščad pred stavbo	30
4.3.2	Zunanje površine za stavbo.....	31
4.3.3	Pritličje stavbe	33
4.3.4	Nadstropje stavbe	34
4.3.5	Dejavnosti, ki jih pogrešamo v kraju in bi jih nudili v kavarni.....	34
5.	DISKUSIJA.....	36
6.	ZAKLJUČEK.....	38
7.	LITERATURA	39
8.	PRILOGE.....	40

KAZALO SLIK

<i>Slika 1. Ormož na razglednici iz leta 1920. Pridobljeno iz Pozdrav iz Ormoža, Ormož na razglednicah (str. 39), od N. Korpič, 2001, Velenje: Založništvo Pozoj. Uporabljeno z dovoljenjem. ....</i>	<i>8</i>
<i>Slika 2. Ormož danes, Ormož. Pridobljeno od D. Žuran, 2020. Uporabljeno z dovoljenjem. ....</i>	<i>9</i>
<i>Slika 3. Notranjost Ormoške lekarne z osebjem, v 50. letih 20. stoletja, Ormož. Iz arhiva Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož: Foto Host Štefan Hozyan s.p. Ormož. Uporabljeno z dovoljenjem. ....</i>	<i>10</i>
<i>Slika 4. Vhod v Mestno lekarno Ormož, v 50. letih 20. stoletja, Ormož. Iz arhiva Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož: Foto Host Štefan Hozyan s.p. Ormož. Uporabljeno z dovoljenjem. ....</i>	<i>10</i>
<i>Slika 5. Notranjost Ormoške lekarne z osebjem leta 1951, Ormož. Iz arhiva Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož: Foto Host Štefan Hozyan s.p. Ormož. Uporabljeno z dovoljenjem. ....</i>	<i>11</i>
<i>Slika 6. Notranjost Ormoške lekarne z osebjem leta 1952, Ormož. Iz arhiva Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož: Foto Host Štefan Hozyan s.p. Ormož. Uporabljeno z dovoljenjem. ....</i>	<i>11</i>
<i>Slika 7. Vhod v Mestno lekarno Ormož leta 1952, Ormož. Iz arhiva Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož: Foto Host Štefan Hozyan s.p. Ormož. Uporabljeno z dovoljenjem. ....</i>	<i>12</i>
<i>Slika 8. Mestna lekarna Ormož leta 1958, Ormož. Iz arhiva Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož: Foto Host Štefan Hozyan s.p. Ormož. Uporabljeno z dovoljenjem. ....</i>	<i>12</i>
<i>Slika 9. Ormoška Mestna lekarna leta 1961, Ormož. Iz arhiva Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož: Foto Host Štefan Hozyan s.p. Ormož. Uporabljeno z dovoljenjem. ....</i>	<i>13</i>
<i>Slika 10. Stavba stare lekarne danes, Ormož. 10. 1. 2020. ....</i>	<i>13</i>
<i>Slika 11. Lega objekta v katastrskem načrtu in prikaz lastništva. Pridobljeno iz Portal – SODSTVO RS – Vpogled v javno elektronsko zemljiško knjigo, 2018. Pridobljeno 3. marca 2020, s http://www.sodisce.si/javne_knjige/zemljiska_knjiga/ ....</i>	<i>14</i>
<i>Slika 12. Mladinski center Ormož, Ormož. 12. december 2020. ....</i>	<i>15</i>
<i>Slika 13. Center ponovne uporabe Ormož, Ormož. 12. december 2020. ....</i>	<i>16</i>
<i>Slika 14. Zunanost kluba ormoških študentov, Ormož. 12. december 2020. ....</i>	<i>17</i>
<i>Slika 15. gRajski center za družine Ormož, Ormož. 13. december 2020. ....</i>	<i>18</i>
<i>Slika 16. Poznavanje stare lekarne med ljudmi. ....</i>	<i>21</i>
<i>Slika 17. Poznavanje dejavnosti, ki so se odvijale v zgradbi v preteklosti. ....</i>	<i>22</i>
<i>Slika 18. Odgovori anketirancev, kaj je bilo nekoč v stavbi. ....</i>	<i>22</i>
<i>Slika 19. Obisk lekarne nekoč. ....</i>	<i>23</i>
<i>Slika 20. Mnenje o razpadajpči stavbi. ....</i>	<i>23</i>
<i>Slika 21. Ideje za prenovev stare lekarne. ....</i>	<i>24</i>
<i>Slika 22. Mnenje anketirancev o naši ideji. ....</i>	<i>24</i>
<i>Slika 23. Podpora naše ideje. ....</i>	<i>25</i>
<i>Slika 24. Obiskanost naše lekarne. ....</i>	<i>25</i>
<i>Slika 25. Spol anketirancev. ....</i>	<i>26</i>
<i>Slika 26. Starost anketirancev. ....</i>	<i>26</i>
<i>Slika 27. Logotip Kavaleka, Ormož. 21. oktober 2019. ....</i>	<i>29</i>
<i>Slika 28. Stavba stare lekarne – vhodna stran, Ormož. 10. januar 2020. ....</i>	<i>30</i>
<i>Slika 29. Idejni načrt ureditve kavarne – vhodna stran, Ormož. 2. marec 2020. ....</i>	<i>31</i>
<i>Slika 30. Stavba stare lekarne – zadnja stran, Ormož. 10. januar 2020. ....</i>	<i>32</i>
<i>Slika 31. Idejni načrt ureditve kavarne – zadnja stran, Ormož. 2. marec 2020. ....</i>	<i>32</i>
<i>Slika 32. Idejni načrt ureditve kavarne – pritličje, Ormož. 2. marec 2020. ....</i>	<i>33</i>
<i>Slika 33. Idejni načrt ureditve kavarne – nadstropje, Ormož. 2. marec 2020. ....</i>	<i>34</i>

POVZETEK

Sprehod skozi naše mesto, ki ga imamo rade in smo naj ponosne, nam razkriva kotičke, ki jih z veseljem delimo z bližnjimi, prijatelji in jih ponosno pokažemo tudi našim gostom in obiskovalcem. Obstajajo pa tudi takšni, ki nam niso v ponos, pa bi nam lahko bili. Govorimo o zapuščenih stavbah z bogato preteklostjo, ki je zapisana v spomine Ormožanov. Naša želja in želja marsikaterega krajana je, da bi katera teh stavb ponovno oživila in nam služila v vsakdanjem življenju.

Odločile smo se, da raziščemo preteklost stavbe stare lekarne v Ormožu, kakršna je v spominu Ormožanov, predstavimo svojo idejo o prenovi te stavbe in kakšen bi bil odziv med občani. Predstavile smo jim svojo zamisel o nastanku mladinske kavarne, ki bi bila hkrati stična točka različnih generacij za življenje v našem mestu.

V raziskovalni nalogi smo uporabile metodo analize literature, metodo anketiranja, intervju in ustvarile predloge s prostim risanjem lastnih idej.

Ugotovile smo, da je stavba v lastništvu dveh oseb, ki se nista odzvali na naše kontakte. Na občini smo s pomočjo intervjuja izvedele, da občina nima vpliva na prazne in zapuščene stavbe v kraju. Anketiranci, ki so sodelovali z nami, bi naše ideje o mladinski kavarni podprli, tudi sami pa imajo ideje, kaj bi lahko bilo v obstoječi stavbi. Tudi sogovorniki na občini bi našo zamisel podprli, če bi bili lastniki stavbe.

Ključne besede: prenova zapuščene stavbe, kavarna, dejavnosti za vse generacije

ABSTRACT

Walking through our city, which we love and are proud of, reveals to us corners that we are happy to share with our loved ones, friends and proudly show them to our guests and visitors. There are also corners that we are not proud of, but could be. We are talking about abandoned buildings with a rich past, which is written in the memories of the people who live in Ormož. It is our wish and also a wish of many locals to make any of these buildings come to life again and serve us in our daily lives.

We decided to explore the past of the old pharmacy building in Ormož, what it is like in the memory of the people, to present our idea of renovating this building and what would be the response among the citizens. We presented to them our idea of creating a youth café that would be the touch point of different generations for living in our town.

In the research paper, we used the literature analysis method, the survey method, the interview, and created templates by free drawing our own ideas.

We found out that the building is owned by two people who did not respond to our contacts. Through the interview at the municipality we found out that the municipality has no effect on the vacant and abandoned buildings in the locality. The respondents who worked with us would support our ideas for a youth cafe, and also have ideas for what might be in the existing building. Also, interlocutors in the municipality would support our idea if they owned the building.

Keywords: renovation of an abandoned building, cafe, activities for all generations

1. UVOD

V centru mesta Ormož se nahaja čudovita stavba, ki že leta sameva. Leži na ugodni lokaciji nedaleč od šole, obdana je z zelenjem in z ograjo nudi varno zatočišče. Naši starši in stari starši se spomnijo, da je v pritličju te stavbe delovala lekarna, v zgornjem nadstropju pa je bilo domovanje redovnic. Kot ljubiteljicam svojega kraja nam ni vseeno, da je ta speča lepota zapuščena in kmalu bo grad opomin domačinom in turistom, ki obišejo naš kraj.

Pravijo, da na mladih svet stoji. Zato smo devetošolke v okviru razmišljanja o spremembah, ki jih želimo v domačem kraju, razvile idejo, kaj narediti s to stavbo. Želele bi, da stavba zaživi in služi več generacijam. Zamisel smo preko podjetniškega projekta na naši šoli že predstavile sošolcem, staršem, javnosti in županu.

Naša ideja je, da bi objekt stare lekarne preuredili v mladinsko kavarno, ki smo jo zaradi tega preimenovali v Kavalek. Seveda se v našem inovacijskem projektu ne bomo ukvarjale s financami, načrti in investicijami, pač pa bomo predstavile zamisel, kakšen bi bil končni namen, izgled in funkcija stavbe, ki danes propada.

Zavedamo se, da je objektov s podobno vsebino v Ormožu kar nekaj. V čem pa smo drugačni od že obstoječe ponudbe? To vam ponujamo v naši raziskovalni nalogi.

1.1 Namen in cilji naloge

V naši raziskavi smo si najprej določile širše zastavljena raziskovalna vprašanja in cilje.

1. Kakšen odnos imajo ljudje v našem kraju do lepe, a propadajoče stavbe?
2. Čemu bi lahko stavba služila?
3. Ali je naša ideja o kavarni v stari lekarni uresničljiva?
4. Ali ljudje v našem kraju pogrešajo objekt s takšno ponudbo?
5. Spodbuditi ljudi v kraju, da razmišljamo in načrtujemo spremembe, ki bi dvignile kakovost preživljanja prostega časa.

Naš glavni cilj in namen raziskovalne naloge je raziskati odnos in potrebe ljudi do stavbe stare lekarne ter razviti našo idejo o prenovi stavbe. V primeru uresnitve naše ideje bi posledično tudi vplivale na medgeneracijsko povezovanje obiskovalcev Kavaleka in tako privabile tudi več udeležencev v aktivno sodelovanje v družabnem življenju kraja. S tem bi vplivale tudi na kvalitetnejše preživljanje prostega časa vseh udeležencev.

1.2 Hipoteze

Zgornja raziskovalna vprašanja so nam služila kot podlaga, na kateri smo postavile sledeče hipoteze:

H1: Večina ljudi pozna stavbo in vedo, čemu je nekoč služila.

H2: Večina anketiranih ima idejo, kaj bi lahko bilo v tej stavbi.

H3: Večine ljudi ne moti, da stavba propada.

H4: Večina ljudi bi podprla našo idejo, da se objekt preuredi v mladinsko kavarno.

2. TEORETIČNI DEL

2.1 Zgodovina Ormoža

Ravnica nad Dravo je bila poseljena že v davni preteklosti, prve naselbine so obstajale že okrog leta 2100 pr. n. št.. V bronasti dobi, od leta 1000 do 800 pr. n. št., je bil Ormož eden takratnih največjih naselbin v Evropi. Okrog mesta je bil obrambni jarek in mogočni nasip, ki je varoval Ormož. Bronastodobni Ormož je iznenada izumrl. Ponoven vzpon je dosegel v srednjem veku. Takrat se je kraj imenoval Holermuos, njegov najstarejši zapis pa je iz leta 1273. Leta 1293 je bil še trg, v letu 1331 pa je dobil mestne pravice. Ptujski gospodje so zgradili grad, ki so ga poimenovali Friedau, tako pa se je kasneje imenovalo tudi mesto. V 20. stoletju je iz rabe izginilo ime Friedau, od takrat naprej pa se mesto imenuje Ormož. Srednjeveški Ormož je bil seveda veliko manjši kot bronastodobni. V srednjem veku so grad in mesto obzidali z obzidjem, ki je bil postavljen v nasip iz bronaste dobe. V 15. stoletju so še posebej zastražili mesto, saj so se bali turških vpadov. Večji in pomembnejši objekti v Ormožu so bili grad, cerkev in frančiškanski samostan. Danes žal samostana ni več. Mesto so velikokrat zajeli požari, leta 1487 so ga napadli Madžari, leta 1532 Turki, madžarski uporniki leta 1605 ter Kruci leta 1704. V 19. stoletju se je mestno obzidje počasi rušilo, pri tem pa se je predmestje združevalo s samim mestom. Mesto je počasi dobivalo današnjo podobo. " Ormož se ne zapisuje v zgodovino z mogočno arhitekturo, pač pa z dragoceno urbanistično dediščino, ki se je iz prazgodovine in skozi srednji vek ohranila do današnjih dni." (Lovrenčič, 1990, str. 16). Mesto je namreč skozi stoletja ohranilo svoje posebnosti. (Lovrenčič, 1990)

Poleg običajnih mestnih privilegijev so meščani smeli prirejati tudi letne sejme in ta tradicija se je ohranila do danes. Jakobov sejem je še vedno prvi ponedeljek po Jakobovi nedelji, cvetni sejem na cvetni petek in Martinov sejem 11. novembra, na praznik sv. Martina. Leta 1927 je dr. Majerič v Ormožu ustanovil mednarodno znan sanatorij za zdravljenje revmatičnih bolnikov. Že takrat je Ormož postal privlačen turistični kraj. Današnjemu Ormožu na pomembni prometni legi dajejo veljavo naravne danosti in kulturna dediščina, prenova mesta pa je ohranila njegovo staro mestno podobo. Danes sodi Ormož med najlepša mesta na Slovenskem. (Štumberger, 2012)

Slika 1. Ormož na razglednici iz leta 1920. Pridobljeno iz *Pozdrav iz Ormoža, Ormož na razglednicah* (str. 39), od N. Korpič, 2001, Velenje: Založništvo Pozoj. Uporabljeno z dovoljenjem.

Slika 2. Ormož danes, Ormož. Pridobljeno od D. Žuran, 2020. Uporabljeno z dovoljenjem.

2.2 Stavba stare lekarne

V Ormožu stoji stara lekarna, ki so jo pred več leti zaprli. Zdaj tam stoji stavba, ki je nihče ne uporablja. Da bi izvedele kaj več o stari lekarni in o njenem pomenu nekoč, smo o tem povprašale gospo Nevenko Korpič, kustosinjo Pokrajinskega muzeja Ptuj-Ormož, ki je leta 2012 v Centru Holermous ob otvoritvi Lekarne pripravila razstavo z naslovom Iz zgodovine ormoške lekarne. Ob tej priložnosti je bila izdana tudi zloženska Zgodovina ormoške lekarne.

V Ormožu je bila 23. 10. 1909 ustanovljena Mestna lekarna Ormož, njen ustanovitelj je bil mag. pharm. Gustavu Trautvetter. "Leta 1923 je zgradil na parceli številka 16 na mestu stare, s slamo krite hiše, lepo enonadstropno hišo, ki je dobila številko 42, mesto Ormož. V pritličnih prostorih je uredil in opremil prostore za lekarno, zgoraj pa večsobno stanovanje". (Kresnik, 2007, str. 23).

Do leta 1945 je bila lekarna zasebna lastnina, po 2. svetovni vojni pa je lastništvo prevzela občina. Njenega lastnika so odpeljali v taborišče na Kidričevem. V tej stavbi je bila lekarna vse do leta 1996, ko se je preselila na novo lokacijo. Stavba stare lekarne danes stoji na naslovu Skolibrova ulica 19. (Korpič, 2012)

Slika 3. Notranost Ormoške lekarne z osebjem, v 50. letih 20. stoletja, Ormož. Iz arhiva Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož: Foto Host Štefan Hozyan s.p. Ormož. Uporabljen z dovoljenjem.

Slika 4. Vhod v Mestno lekarno Ormož, v 50. letih 20. stoletja, Ormož. Iz arhiva Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož: Foto Host Štefan Hozyan s.p. Ormož. Uporabljen z dovoljenjem.

Slika 5. Notranjost Ormoške lekarne z osebjem leta 1951, Ormož. Iz arhiva Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož: Foto Host Štefan Hozyan s.p. Ormož. Uporabljen z dovoljenjem.

Slika 6. Notranjost Ormoške lekarne z osebjem leta 1952, Ormož. Iz arhiva Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož: Foto Host Štefan Hozyan s.p. Ormož. Uporabljen z dovoljenjem.

Slika 7. Vhod v Mestno lekarno Ormož leta 1952, Ormož. Iz arhiva Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož: Foto Host Štefan Hozyan s.p. Ormož. Uporabljeno z dovoljenjem.

Slika 8. Mestna lekarna Ormož leta 1958, Ormož. Iz arhiva Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož: Foto Host Štefan Hozyan s.p. Ormož. Uporabljeno z dovoljenjem.

Slika 9. Ormoška Mestna lekarna leta 1961, Ormož. Iz arhiva Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož: Foto Host Štefan Hozyan s.p. Ormož. Uporabljeno z dovoljenjem.

Ko se je lekarniška dejavnost preselila na Ptujško cesto, se je stavba po pričevanju starejših Ormožanov nekaj časa uporabljala za prostore banke in optike. Prav tako se spomnijo, da je nadstropje stavbe bilo bivališče sester redovnic. O tem pa nismo našle nobenih pisnih virov. Na podlagi sklepa o dedovanju Okrajnega sodišča v Ormožu se je stavba leta 2005 vrnila v last njenih prejšnjih lastnikov in dedičev, o čemer smo se prepričale v Zgodovinskem izpisku iz Zemljiške knjige. Leta 2007 pa sta se stavba in sosednja parcela prodali sedanjemu lastniku g. Samu Kolniku iz Maribora. Od leta 2006 ima v lasti manjšo parcelo in prizidek k stavbi Skupnost sester Križniškega reda iz Ljutomera. (Portal – Vrhovno sodišče RS, 2006).

Slika 10. Stavba stare lekarne danes, Ormož. 10. 1. 2020.

Legenda:

rdeče obarvano –
lastništvo Skupnost
sester Križniškega reda
iz Ljutomera

zeleno obarvano –
lastništvo g. Samo
Kolnik

Slika 11. Lega objekta v katastrskem načrtu in prikaz lastništva. Pridobljeno iz *Portal – SODSTVO RS – Vpogled v javno elektronsko zemljiško knjigo*, 2018. Pridobljeno 3. marca 2020, s http://www.sodisce.si/javne_knjige/zemljiska_knjiga/

2.3 Gostinska ponudba v Ormožu

Ker bi bil naš objekt preurejen v kavarno, smo se najprej odločile, da raziščemo gostinsko ponudbo in lokale v Ormožu. Našle smo naslednje lokale:

Kava-Bar (nudi pijačo),
Bar ribnik (nudi pijačo, primeren prostor za skupine in razna praznovanja, manjši športni objekti, ribnik za ribarjenje),
Bar As (nudi pijačo),
Kava bar Marof (poleg pijače nudijo še tortice),
Kava Bar Capuccino (nudi pijačo),
Caffe Malinca (nudi pijačo),
Pizzeria & Grill Krapek (nudi pijačo, hrano, otroško igrišče),
Gostilna Prosnik (nudi malice, kosila in bogato izbiro jedi po naročilu),
Picerija Park (nudi pijačo, hrano, v bližini je otroško igrišče, park in letni bazen),
Kebab (nudi pijačo, hrano),
Pomaranča (občasno poleg pijače nudijo še tortice in sladoled),
Okrepčevalnica pri Havlasu (nudi pijačo, hrano) ter
OMV bar (nudi pijačo).

2.4 Prostori, kjer se lahko vrstniki družimo

Mladi se največ zadržujemo v Kava Bar-u, v Caffè Malinca ter v Pizzeriji & Grill Krapek, saj se objekti nahajajo v bližini šole, so sodobnejši in se v njih dobro počutimo. Prav tako se več zadržujemo v Piceriji Park, posebej poleti, saj je zraven letnega kopališča. To so lokali, v katerih nas druženje žal tudi finančno obremenjuje, zato smo poiskale še lokacije, kjer se lahko mladi zadržujemo brez plačila gostinskih storitev. Na srečo imamo v Ormožu tudi organizacije, katerih osnovni namen je, da mladim omogočajo pogoje za druženje.

2.4.1 Mladinski center Ormož (MCO)

Mladinski center Ormož je središčna točka, kjer mladi razvijamo različne klubske dejavnosti, neformalno izobraževanje in usposabljanje mladih. Center je bil ustanovljen leta 2004, od leta 2015 pa je notranja organizacijska enota javnega zavoda Ljudska univerza Ormož. Prireja različne prireditve za mlade in izvaja počitniške dejavnosti za mladino. Mladinski center Ormož skrbi za izboljšanje kvalitete življenja mladih ter razvija področja mladinskega dela, kot so: ustvarjalna izraba prostega časa, informiranje in svetovanje, neformalno izobraževanje, mobilnost mladih in prostovoljno delo. Med mladimi je prepoznavna in zaupanja vredna mladinska organizacija, ki se ažurno odziva na vedno nove potrebe mladih. Programska ponudba je pestra, aktualna in zanimiva, mlade od 15 do 29 let povezuje in zadovoljuje njihove potrebe. Mladi so odzivni, obiskujejo mladinske dejavnosti in dajejo predloge. (Mladinski center Ormož, 2020)

Kot redne uporabnice storitev Mladinskega centra Ormož (nadaljevanju MCO) bi rade pohvalile ekipo ljudi, ki nam je vedno na razpolago, še posebej smo veseli prostovoljcev iz drugih držav, trenutno sta to Turkinja Süheyla Sen in in Francoz Ugo Dorain. V MCO, ki se nahaja v prostorih Ormoškega gradu, se lahko družimo v prostem času, lahko tam izvedemo del pouka ali dnevov dejavnosti, zjutraj pred poukom ali po njem se lahko okrepčamo s smutiji in toplimi sendviči, na razpolago imamo računalnik, internet, družabne igre in varen ter ogrevan prostor. Tudi del naše raziskovalne naloge je nastajal v njihovih prostorih.

Slika 12. Mladinski center Ormož, Ormož. 12. december 2020

2.4.2 Center ponovne uporabe Ormož (CPU)

Center ponovne uporabe Ormož je center, kjer izdelke, ki jih ljudje več ne potrebujejo, predelajo, pripravijo za ponovno uporabo ter jih prodajo naprej za nižjo ceno. Z nakupom ljudje privarčujejo denar, varčujejo z naravnimi viri in podpirajo lokalna delovna mesta.

Dobrodošla so oblačila, igrače, knjige, posoda, kosi pohištva, gospodinjski aparati ter oprema za dom in prosti čas.

Oblačila in druge izdelke vam po meri izdelajo v unikatni popravilnici, ki deluje v sklopu CPU-ja, kjer bodo izdelki dobili novo življenje. (Center ponovne uporabe Ormož, 2019)

Prav tako je v sklopu CPU kavarnica, kjer si obiskovalci na drugačen način (v vročem pesku) sami skuhamo kavo, jo v prijetnem okolju in ob klepetu z zaposlenimi popijejo, kavno skodelico plačajo in si jo odnesejo domov. Po želji pa se po vnaprejšnjem dogovoru lahko pripravi kolač in se zbrana družba tudi posladka. Mimogrede lahko poprimete za pletenje, ki je nastavljeno v košari pod mizico, preberete knjigo ali stare revije.

Slika 13. Center ponovne uporabe Ormož, Ormož. 12. december 2020

2.4.3 Klub ormoških študentov (KOŠ)

Klub ormoških študentov je prostovoljna organizacija. Organizirajo projekte, ki so namenjeni vsem starostnim skupinam. S tem poskušajo zbuditi mesto Ormož in s tem tudi privabiti prebivalce mesta ter okolice, da se aktivno družijo v prostem času.

Vsa prostovoljna sredstva, ki jih dobijo, porabijo za organiziranje nadaljnih projektov. Sodelujejo tudi z drugimi organizacijami in lokalnimi društvi ter pri raznih dobrodelnih akcijah. Njihovi projekti so O.F.A.K, Zbudi se Ormož, Božična tržnica v okviru Severolandije in še številni drugi dogodki. (Klub ormoških študentov, 2020)

Lokacija KOŠ-a je v zgradbi novega hostla in pokrite tržnice, kjer se večkrat dogaja kaj posebnega. Tudi na tej lokaciji je možno najeti prostore in animatorje za praznovanja rojstnih dni za najmlajše ali malo starejše otroke.

Slika 14. Zunanost kluba ormoških študentov, Ormož. 12. december 2020

2.4.4 gRajski center za družine Ormož

gRajski center za družine Ormož je projekt Ljudske univerze Ormož, ki traja od 1. 5. 2017 do 31. 12. 2020. Ciljna skupina so družine vseh skupin: otroci, mladostniki/mladostnice, družinski člani, ki živijo v različnih oblikah družin v vseh življenjskih obdobjih. Temeljni cilj projekta je v našem okolju nuditi center za družine, kjer nudijo vsem ciljnim skupinam različne aktivnosti (predavanja, delavnice, počitniške aktivnosti, občasno varstvo otrok) z različnih področij: kako pomagati otrokom pri učnih težavah, premagovanje najstniških težav (nizka samopodoba, medvrstniško nasilje), kako postaviti meje otrokom, kako ob otrocih ne pozabiti nase in na svojega partnerja, usklajevanje poklicnega in družinskega življenja. Otrokom in mladostnikom nudijo raznovrstne počitniške delavnice in občasno varstvo otrok. Pri temi Zdravje za vsakogar pa se posvečajo nosečnicam, dojenčkom, dolgotrajno bolnim, starejšim, ki se soočajo z različnimi zdravstvenimi težavami. Glavne projektne aktivnosti so nudenje prostora za neformalna srečevanja vseh ciljnih skupin, izvajanje izobraževalnih in praktičnih delavnic na temo razvijanja odzivnega in senzibilnega starševstva, izvajanje počitniških aktivnosti za otroke, organizirano občasno varstvo otrok, izvajanje predavanj in delavnic na temo Zdravje za vsakogar. (Ljudska univerza Ormož, 2016)

Same smo gRajski center že obiskale, njihovi prostori nam nudijo jogo za otroke, različne delavnice, prostore za druženje ... Me smo se udeležile predprazničnega druženja v mesecu decembru 2019, v okviru katerega smo imele možnost obiskati tudi grajski kino.

Slika 15. gRajski center za družine Ormož, Ormož. 13. december 2020

3. METODE DELA

3.1 Preučevanje literature

Na podjetniških delavnicah v organizaciji Spirit-a in Osnovne šole Ormož smo razvijale ideje, kaj nas v našem kraju moti in kaj bi mi mladi želeli spremeniti. Ideja, ki se je razvila znotraj naše skupine, je bila oživitev stavbe stare lekarne. Pričele smo s preučevanjem literature o zgodovini Ormoža in stavbe stare lekarne. Najprej smo obiskale Pokrajinski muzej Ptuj – Ormož, kjer smo želele raziskati preteklost stavbe. Kustosinja, gospa Nevenka Korpič, nam je prijazno priskočila na pomoč in nam posredovala literaturo in fotografije stare lekarne, ki jo je raziskala in zbrala v zloženki k rastavi *Zgodovina ormoške lekarne*. Obiskale smo tudi Javni Zavod TKŠ Ormož – TIC Ormož, kjer smo pregledale literaturo o mestu Ormož. Ugotovile smo, da nimajo nobene literature, ki bi nam koristila pri raziskovanju preteklosti stavbe. Prav tako smo literaturo o stavbi ter o zgodovini Ormoža iskale v knjižnici Franca Ksavra Meška Ormož, kjer smo našle enako literaturo, kot smo jo dobile v Pokrajinskem muzeju Ptuj – Ormož.

3.2 Anketa

Za eksperimentalni del raziskovalne naloge smo sestavile anketni vprašalnik, s katerim smo želele pridobiti mnenja ljudi in njihov odnos do stavbe stare lekarne, ki trenutno propada. Zanimalo nas je, ali je možno vplivati na njeno oživitev v lokalni skupnosti. Razvile smo svojo idejo o prostorih, ki bi ponujali dejavnost kavarne in družabnih prostorov za različne generacije. To idejo smo ponudile v razmislek v naši anketi. Anketirale smo naključne anketirance v kraju, na ulici, med sošolci in njihovimi starši. Anketirale smo s pomočjo razgovora, v okviru katerega smo tudi predstavile svojo idejo. V anketi je sodelovalo 95 anketirancev. Vprašanja v anketi so bila odprtega in zaprtega tipa. Vse odgovore smo obdelale v programu Microsoft Excel. Vzorec anketnega vprašalnika je v prilogi.

3.3 Intervju

Za potrebe naloge smo opravile intervju na Občini Ormož, in sicer z gospo Mojco Zorčič, ki je vodja oddelka za družbene dejavnosti in splošne zadeve, z gospodom Boštjanom Najžarjem, višjim svetovalcem za okolje in prostor in z gospodom Boštjanom Jelovico, referentom za stanovanjske zadeve. Povprašale smo jih, kakšne so možnosti, da občina vpliva na to, kaj se dogaja s praznimi stavbami v mestu, kakšni so njihovi načrti za oživitev Ormoža, kakšne so njihove ideje za obstoječo stavbo in ali bi podprli našo idejo.

V telefonskem pogovoru smo se najprej obrnile na gospo Mojco Zorčič, vodjo oddelka za družbene dejavnosti in splošne zadeve, ki nam je posredovala podatke o lastništvu stavbe.

Poskušale smo vzpostaviti telefonski in elektronski kontakt s sedanjimi lastniki objekta in parcel okrog njega. Želele smo izvedeti, kakšni so njihovi načrti s prazno stavbo, kar smo jim v elektronski pošti tudi pojasnili. Prav tako smo želele, da nam omogočijo vstop v stavbo, kjer bi lahko fotografirale notranjost objekta, da bi lahko s pomočjo slik prikazale naše zamisli za oživitev objekta. Žal se na naše prošnje niso odzvali.

3.4 Risanje idejne zasnove za mladinsko kavarno

Ker nam ni uspelo vzpostaviti kontakta s sedanjimi lastniki, nismo mogle fotografirati notranjosti stare lekarne. Tako smo se odločile, da nanizamo nekaj idej o izgledu mladinske kavarne kar s prostoročnim risanjem skic. Razmišljale smo o sodobni zasnovi objekta, ki bi bil trajnostno zasnovan, tako da bi uporabili predmete, ki jih ljudje oddajo, odvržejo in so še zmeraj uporabni.

Tako bi združili našo preteklost v predmetih, pohištvu in opremili lokal, ki bi zagotavljal domačnost in prijetno vzdušje. Razmišljale smo o natečaju, ki bi ga naredili, da bi zbrali ideje za obnovo in opremo kavarne. Povezale bi se mladimi arhitekti, lahko tudi študenti arhitekture, predvsem iz naših krajev, ki bi nam lahko s tem projektom pomagali, da bi v naš kraj pripeljali sveže ideje.

4. REZULTATI

4.1 Rezultati anketnega vprašalnika

V tem razdelku smo predstavile rezultate in analize anketnega vprašalnika. Anketo je izpolnilo 95 anketirancev različnih generacij. Cilj je bil pridobiti informacije o odnosu anketirancev do stavbe stare lekarne ter pridobiti morebitne njihove ideje o preureditvi stavbe. S temi informacijami smo potem tudi lažje razvijale oziroma še nadgradile naše ideje.

4.1.1 Poznavanje stavbe

Slika 16. Poznavanje stare lekarne med ljudmi

Iz slike je razvidno, da je velika večina ljudi stavbo na sliki prepoznala. Glede na število anketiranih je 91 % (86 anketirancev) prepoznalo stavbo na sliki, 9 % (9 anketirancev) pa stavbe ni poznalo. Večina anketirancev, ki je odgovorila z NE, so dodali, da niso iz Ormoža.

4.1.2 Poznavanje dejavnosti, ki so se odvijale v zgradbi v preteklosti

V nadaljevanju smo hotele izvedeti, če anketiranci poznajo dejavnosti, ki so se v zgradbi odvijale v preteklosti.

Slika 17. Poznavanje dejavnosti, ki so se odvijale v zgradbi v preteklosti

Ugotovile smo, da 18 % anketirancev ne pozna dejavnosti, ki so se nekoč odvijale v zgradbi, 82 % (78 anketirancev) pa te dejavnosti pozna. Tisti, ki so odgovorili z DA, so navedli spodaj navedene odgovore.

Slika 18. Odgovori anketirancev, kaj je bilo nekoč v stavbi

64 % (50 anketirancev) je odgovorilo, da je v zgradbi nekoč bila lekarna, 15 % (12 anketirancev) pa je odgovorilo, da so tam nekoč stanovale nune. 14 % (11 anketirancev) je vedelo za lekarno ter

stanovanje nun. Ostale odgovore je podalo 7 % (5 anketirancev), da je v zgradbi bila bolnica, pošta, banka in optika.

4.1.3 Obisk lekarne nekoč

Zanimalo nas je, koliko anketirancev je že bilo kdaj v stari lekarni.

Slika 19. Obisk lekarne nekoč

45 % anketirancev je že bilo v nekdanji lekarni, 55 % pa NE. Tisti, ki so odgovorili z DA, so bili stari nad 36 let.

4.1.4 Mnenje o razpadajoči stavbi

Zanimalo nas je, kakšno mnenje imajo anketirani o razpadajoči stavbi oz. če ta razpadajoča stavba moti tudi ostale ljudi.

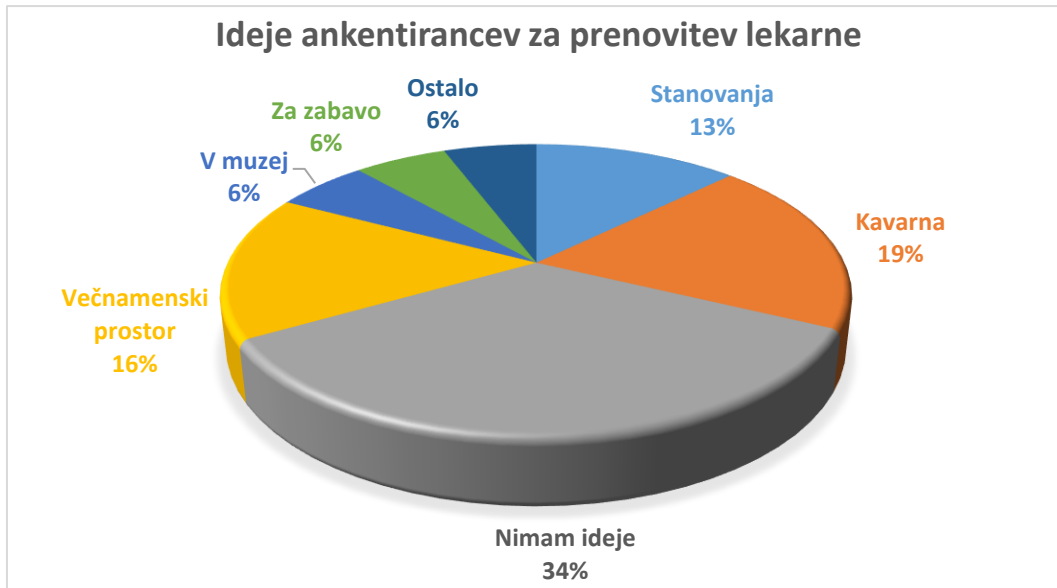

Slika 20. Mnenje o razpadajoči stavbi

Ugotovile smo, da kar 80 % anketirancev moti, da stavba razpada, 18 % anketirancev pa razpadajoča stavba ne moti. 2 % anketirancev pa se nista mogla opredeliti in sta odgovorila z NE VEM.

4.1.5 Ideje za prenovitev stare lekarne

Hotele smo izvedeti, ali imajo naši anketiranci kakšne ideje za prenovitev stare lekarne. Dobile smo veliko različnih odgovorov.

Slika 21. Ideje anketirancev za prenovitev stare lekarne

34 % (30 anketirancev) ni imelo ideje, v kaj bi spremenili lekarno. 66 % vseh anketirancev je imelo idejo za prenovitev. Ideje naših anketirancev so bile, da bi staro lekarno spremenili v kavarno (19 %, 17 anketirancev), v trgovino, frizerski salon, center za starejše, prostor za medgeneracijska druženja ter glasbene dejavnosti, pisarne, čitalnica, prostor, kjer bi se otroci družili (16 %, 14 anketirancev), v stanovanje (13 %, 11 anketirancev), v muzej ter galerije (6 %, 5 anketirancev), za zabavo, kot so hiša stahov, igralnica in disko (6 %, 5 anketirancev) ter ostalo, kot je wellnes, poročni salon (6 %, 5 anketirancev).

4.1.6 Mnenje anketirancev o naši ideji

Pred naslednjim vprašanjem smo anketirancem predstavile našo idejo za ureditev in namembnost stavbe (str. 41). Zanimalo nas je, ali jim je ideja všeč.

Slika 22. Mnenje anketirancev o naši ideji

Kar 90 % anketirancem je bila naša ideja všeč, zgolj 7 % anketirancem pa ne. 3 % anketirancev se niso opredelili in so odgovorili z NE VEM.

4.1.7 Podpora naše ideje

Slika 23. Podpora naše ideje

Našo idejo bi podprla velika večina anketirancev (95 %), 5 % anketirancev pa ne.

4.1.8 Obiskanost naše kavarne

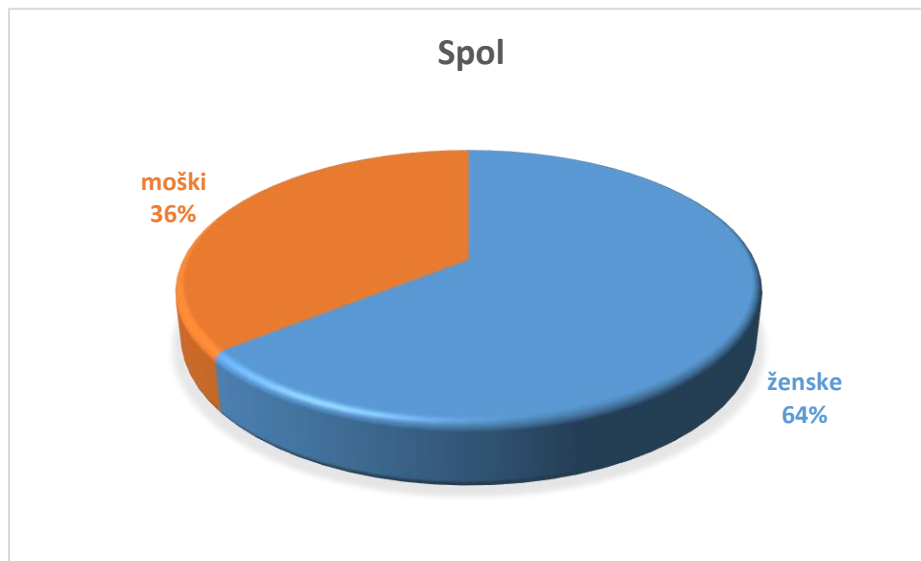

Slika 24. Obiskanost naše lekarne

Kar 94 % anketirancev je odgovorilo, da bi našo kavarno obiskali, 3 % anketirancev ne bi prišli v našo kavarno, prav tako 3 % pa se še o obisku kavarne ne morejo odločiti.

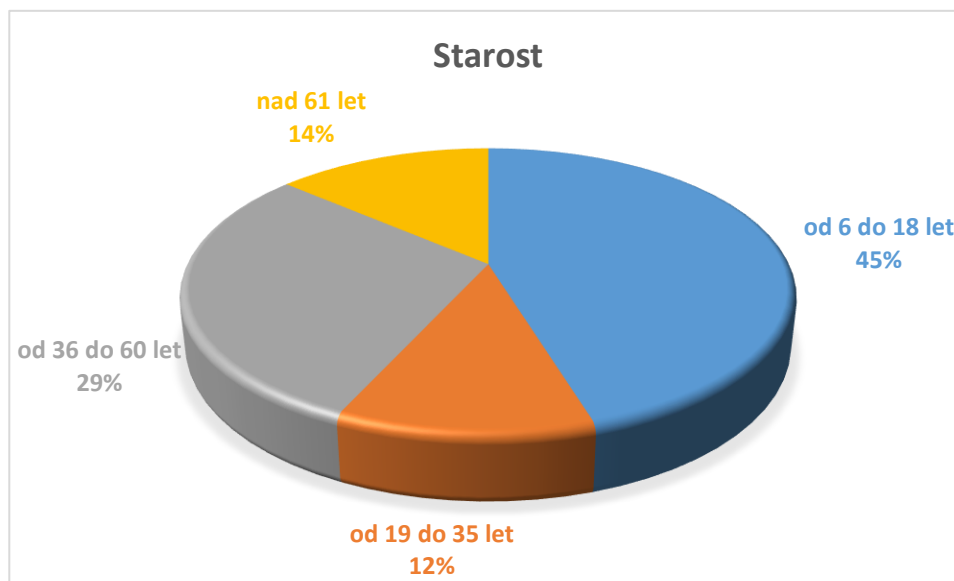
4.1.9 Spol in starost

Ob koncu sta nas zanimala še spol in starost anketirancev.

Slika 25. Spol anketirancev

64 % anketirancev je bilo žensk, 36 % pa moških.

Slika 26. Starost anketirancev

Iz grafa je razvidno, da je največ anketirancev bilo starih od 6 do 18 let (45 %), kar razlagamo z dejstvom, da smo največ anket izvedle v šoli, med učenci. Sledijo tisti, ki so bili stari od 36 do 60 let (29 %), najmanj pa je bilo anketirancev starih nad 61 let (14 %) ter tistih, ki so bili stari od 19 do 35 let (12 %).

4.2 Intervju

Na Občini Ormož smo se dogovorile za intervju z gospo Mojco Zorčič, ki je vodja oddelka za družbene dejavnosti in splošne zadeve, gospodom Boštjanom Najžarjem, ki je višji svetovalec za okolje in prostor in gospodom Boštjanom Jelovico, ki je referent za stanovanjske zadeve.

Pred intervjujem smo skupaj z mentoricama vzpostavile telefonski kontakt z gospo Mojco Zorčič in ji predstavile, kaj sta razlog in tematika intervjuja, za katerega smo se dogovarjale. Pred srečanjem na Občini Ormož nam je poslala podatke o lastništvu stavbe, ki nas je zanimala. Izvedele smo, da je stavba v lasti gospoda Sama Kolnika iz Maribora, lastništvo parcel okoli stavbe pa si delita gospod Samo Kolnik in Skupnost sester Križniškega reda iz Ljutomera.

Maja: Ali ima občina načrt, kaj storiti s praznimi stavbami v kraju?

Ga. Mojca Zorčič: Načrta takega, da bi bilo pisno na nekih organih sprejeto, tega naša občina nima. Morate vedeti, da občina lahko odloča samo o stavbah, ki so v lasti občine, če je v lasti kogar koli drugega, občina v to ne sme posegati. Lahko jo, če je občina zainteresirana za nakup, oziroma tisti lastnik za prodajo, kupi in potem občina postane lastnik tega, drugače pa ne. Občina niti nima tu po mestu takšnih praznih stavb v lasti občine, da bi zanje potrebovali kakršen koli načrt, kaj z njimi narediti. Imamo jih nekaj po okoliških krajih izven občine.

Boštjan zdaj sem na tvojem področju, povej, imamo v občini sploh kakšne prazne stavbe v naši lasti?

G. Boštjan Najžar: Če imamo, imamo mogoče kakšne stare stanovanjske stavbe, ki smo jih podedovali oziroma, ki smo jih dobili zato, ker plačujemo dom za starejše občane in smo jih podedovali, ampak to se potem običajno proda.

Ga. Mojca Zorčič: No, saj to sem ravno prej razmišljala, izven občine Ormož imamo največ teh starih hiš, ki pridejo v našo last zato, ker smo za tega uporabnika, oziroma lastnika plačevali recimo domsko varstvo in potem postanemo lastnik, zato ker je recimo plačilo njihovega domskega varstva večje, kot je vrednost hiše in zato postanemo lastnik te hiše. Ampak, saj pravim, nekega načrta pisnega nimamo.

G. Boštjan Najžar: Za poslovne stavbe mislite?

Ga. Mojca Zorčič: Tudi, vse, kar je praznega.

G. Boštjan Najžar: Za stanovanjske stavbe se naredi program za poslovne zamisli. Poslovnih pa v bistvu v samem mestu nimamo nič.

G. Boštjan Jelovica: Verjetno imate tudi v mislih potem trg? Kakšni prazni prostori, kaj takega ne?

G. Boštjan Najžar: Ja, ker na trgu je v bistvu vse zasebna last, v kar občina ne more posegati. So pa prazne in so prazne že kar nekaj let.

Ga. Mojca Zorčič: Ampak niso v naši lasti.

Maja: Ali je v interesu občine, da se vrne življenje v naš kraj? Kaj ste naredili ali boste naredili v ta namen?

Ga. Mojca Zorčič: Ja, saj mislim, da se to lepo pozna, da se oživlja tudi mestno jedro, s Severolandijo, z drsališčem, s prireditvami in tako naprej. To se poskuša, velika želja je, da bi vrnili življenje v mestno jedro, ampak za to je potreben tudi čas.

Maja: Ali ima občina sploh možnost, da od lastnikov propadajočih objektov zahteva, da jih obnovijo, vzdržujejo? Ali jih lahko tudi odkupi in v njih spodbudi neko dejavnost?

G. Boštjan Jelovica: Za to bi bilo potrebno narediti poseben odlok, zakonodaja sicer to omogoča, ampak to zahteva neenostavne procedure, ker gre nenazadnje tudi za poseganje v zasebno lastnino. Občina lahko takšne objekte tudi obnovi, če ima za to ustrezen odlok sprejet, na strošek tistega

lastnika. Kako bi pa potem občina povrnila ta sredstva, to pa je potem druga zgodba, veliko bolj zapletena.

G. Boštjan Najžar: Ja. Mi smo zdaj recimo leto nazaj odkupili stavbo, ki je nastala na koncu tržnice hostel in prostor za študente. To je edino, kar smo v zadnjem času naredili, da smo dejansko odkupili stavbo za določen namen.

Maja: V naši raziskovalni nalogi razmišljamo o kavarni, ki bi bila namenjena tudi prostočasnim aktivnostim, druženjem, kjer bi različne skupine ljudi lahko zadovoljevale svoje interese (delavnice, druženje, družabni popoldnevi, tečaji igranja glasbil, igranja družabnih iger, pomagati osamljenim, večja vloga mladih – delo v kavarni, lokal brez alkohola, lokal, ki bi bil prijazen do malih živali, igralnica na prostem, organizirano varstvo otrok ...).

Ali bi podprli našo idejo, če bi bila Občina Ormož lastnica stavbe?

Ga. Mojca Zorčič: V primeru, da bi mi bili lastnik lekarne, mislim, da bi podprli idejo.

G. Boštjan Najžar: Ja.

Ga. Mojca Zorčič: Ker kavarne zdaj res nimamo v Ormožu, bi bilo to super. Ima tudi primerno travnik tam zadaj in bi sigurno bilo to v redu. Mogoče edino, kar se tiče društvenih prostorov, to pa imamo v občini, imamo Mladinski center, ki ima svoje prostore za druženje in Klub ormoških študentov, tako da tu, kar se tega tiče, mogoče ne bi širila, bi pa lahko tam zgoraj nastal center za šolske in občolske dejavnosti ali pa dijaški dom. (B. Jelovica, B. Najžar, M. Zorčič, osebna komunikacija, 19. februar 2020)

4.3 Inovacijski predlogi za mladinsko kavarno Kavalek

Kot smo omenile v uvodu, je bil glavni cilj naše raziskovalne naloge raziskati, kakšna je možnost, da se star in zapuščen objekt v centru našega mesta, ki ima bogato preteklost, spremeni v živ objekt, ki bi služil različnim generacijam v vsakodnevnem življenju. Raziskale smo ponudbo objektov, ki jo imamo krajani v podobne namene že v Ormožu in poiskale pomanjkljivosti le-teh, ter katere dodatne manjkajoče dejavnosti bi lahko ponudile v našem objektu.

Objekt, s katerim smo se v raziskovalni nalogi ukvarjale, je stavba s pritličjem, nadstropjem in zunanji prostori. Objekt je umeščen v bližino cerkve Svetega Jakoba, Doma kulture in zapuščenega objekta Hotela Ormož, ki je bil pred nedavnim prodan novemu lastniku, ki bo v kratkem pričel z obnovo in novo namembnostjo. Stavba stare lekarne je po nam dostopnih podatkih v lasti dveh lastnikov, ki se nista odzvala na naše klice in elektronsko pošto. Zato bomo inovacijski predlog za mladinsko kavarno Kavalek predstavile kot idejo, saj v prostore nismo mogle vstopiti.

Stavba, ki bi jo želele preurediti, je v spominu domačinov lekarna. Naša želja je, da v njej nastane kavarna. Iz tega smo izpeljale ime Kavalek.

Slika 27. Logotip Kavaleka, Ormož. 21. oktober 2019.

4.3.1 Ploščad pred stavbo

Neposredno pred vhodom in stopniščem sta na obeh straneh stavbe majhni ploščadi, ki sta bili nekoč vedno urejeni kot cvetoča zelenica. To je ustvarjalo vtis domačnosti. Ker bi rade, da bi se ljudje v naši kavarnici dobro počutili, bi tudi me poskrbele za zelenečo in cvetočo zasaditev, ki bi privabljala ljudi. Dodale bi še klopce, da bi se tudi mimoidoči lahko ustavili, posedeli in poklepetali, tudi če ne bi bili naši gostje. Dodale bi tekočo vodo in posodice, iz katerih bi se odžejali naši štirinožni prijatelji.

Slika 28. Stavba stare lekarne – vhodna stran, Ormož. 10. januar 2020.

Slika 29. Idejni načrt ureditve kavarne – vhodna stran, Ormož. 2. marec 2020.

4.3.2 Zunanje površine za stavbo

Za stavbo se nahaja lahko dostopna zelenica, ki je še danes redno pokošena. Dostop je iz sprednje strani, zadaj se rahlo dviga v majhen klanček. Na tej zelenici bi postavile preproste utice, ki bi jih delno obrasle posajene plezalke, da bi ustvarili občutek zasebnosti in senco. V njih bi postavile preprosto pohištvo iz palet in zasadile večje posode z različnimi zelišči in cvetjem. Namenjene bi bile posedanju, igranju družabnih iger, druženju, postrežbi iz kavarnice...

Del zelenice bi namenile senzoričnemu parku iz naravnih materialov (npr. bazenček peska, kamnov, oblancev, školjk, vode, bambusovih oblic ...), kjer bi lahko naši obiskovalci urili spretnosti, uživali v dotiku naravnega materiala, obujanju pozabljenih občutkov. Za obiskovalce različnih generacij bi bil na sredi prostora postavljen skalni hrib za plezanje. Zadnja stena stavbe bi bila plezalna stena z varnimi oprijemki in varno podlago. Postavile bi različne ovire z nalogami, ki bi jih prilagajale glede

na letne čase. Za varno in prijetno počutje v tem delu bi imeli zmeraj študenta ali dijaka prostovoljca, ki bi pomagal, svetoval in usmerjal ljudi. Tak park bi bil primeren za otroke, starejše ljudi, ljudi po zaključeni rehabilitaciji in vse obiskovalce.

Tudi igrala za otroke ne bi bila komercialna, kot jih vidimo povsod. Želele bi, da se otroci igrajo tako, kot so se naši starši nekoč.

Slika 30. Stavba stare lekarne – zadnja stran, Ormož. 10. januar 2020

Slika 31. Idejni načrt ureditve kavarne – zadnja stran, Ormož. 2. marec 2020.

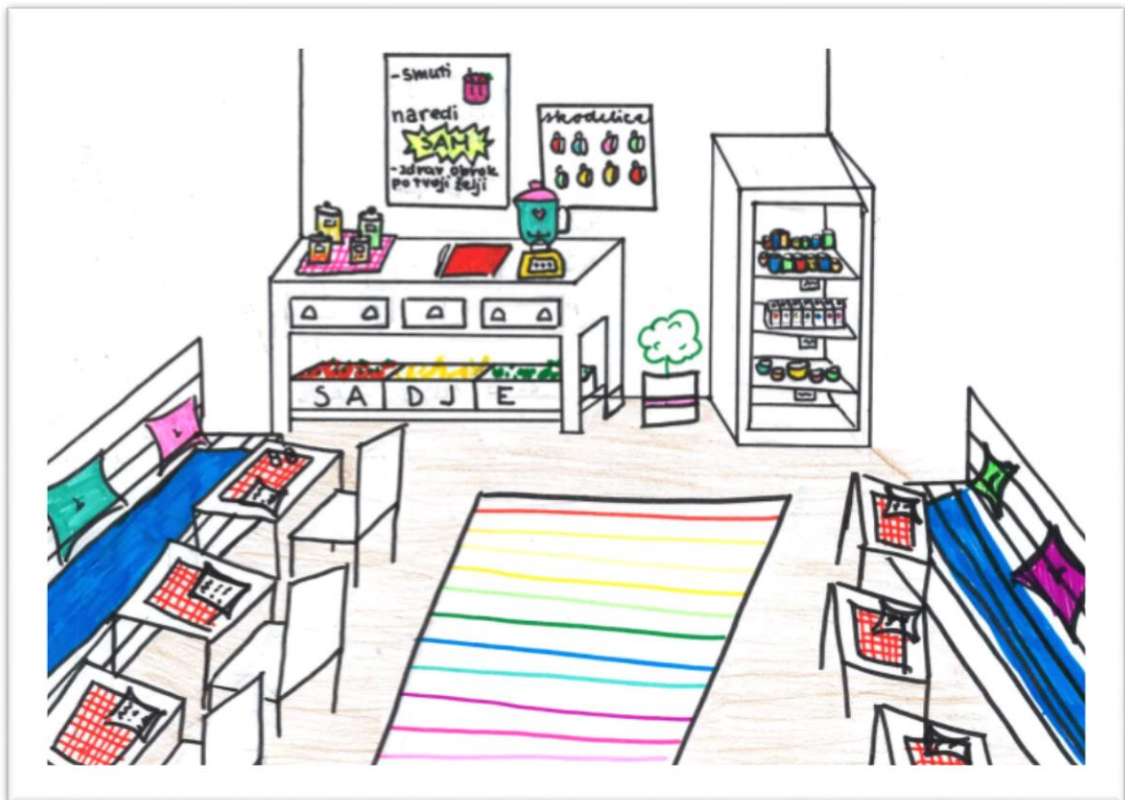
4.3.3 Pritličje stavbe

V pritličje stavbe se vstopa po nekaj stopnicah. Da bi bil objekt dostopen vsem, bi na eni strani naredile klančino, ki bi omogočala vstop z invalidskimi vozički, gibalno oviranim ljudem in otroškim vozičkom. V notranjosti bi bil večji prostor, ki bi bil odprte narave, v njem pa bi s postavitvijo pohištva ustvarile različne prijetne kotičke. Pohištvo bi zbrale po domovih ljudi, na garažnih sejmih, obnovile bi ga in tako poskrbele, da bi naša preteklost živela še naprej v prihodnosti. S tem bi dosegle, da ne bi ustvarjali odpadkov, da bi reciklirali materiale in jim dali novo namembnost. Verjamemo, da bi pomagale ljudem, da bi se v našem objektu počutili domače. Spodbudile bi ustvarjalnost, da stari kosi zaživijo v novih preoblikah.

V sami kavarnici bi ponujali napitke, kavo, domače čaje, domače sladice, brez alkoholnih pijač. Še posebej bi se potrudile, da bi si lahko obiskovalci sami na hitro pripravili zdrav in okusen prigrizek ali priboljšek. Zato bi imele v kotičku prostor s sestavinami (oreščki, suho sadje, cornflakes, jogurti, med, domače marmelade, sveže sadje, zelišča, sveži sokovi, narezana sveža zelenjava ...), iz katerih bi si lahko vsak sam postregel z musliji, sestavil svojo sadno solato, granollo in tako zaužil svež in zdrav fast food. Občasno bi lahko predstavljali nove smernice prehrane, ne bi smeli pozabiti tistih obiskovalcev, ki ne smejo uživati laktoze, glutena ali imajo druge omejitve.

V kavarnico bi imeli vstop tudi gostje s kužki in tudi zanje bi lahko kupili priboljške. Tako kot zunaj bi imeli tudi v kavarni posode za vodo zanje.

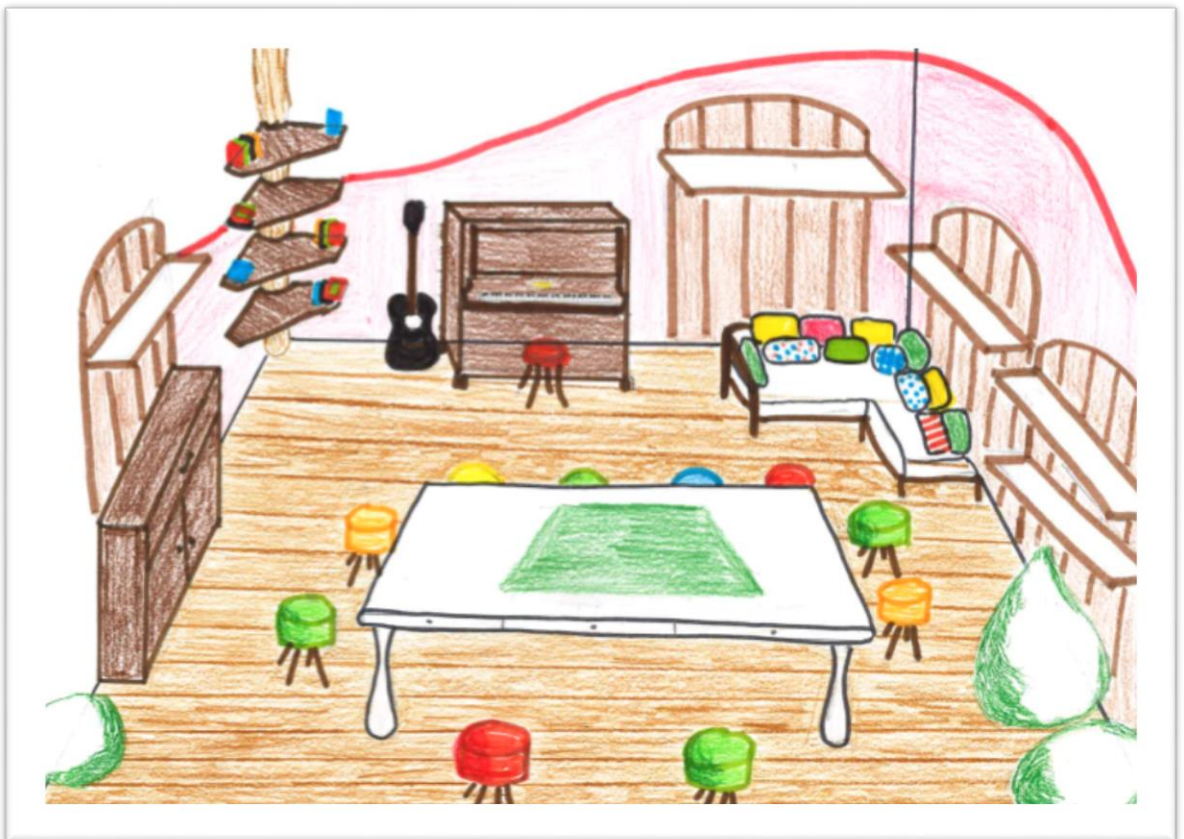
V kavarni bi lahko dobili mladi priložnostno delo v strežbi. Še bolj bi bilo zaželeno, da so mladi animatorji, svetovalci, izvajalci delavnic in tečajev, promotorji zdravega načina življenja ..., torej bi v celoti vodili družabno okolje v nadstropju stavbe in na zunanjih površinah.

Slika 32. Idejni načrt ureditve kavarne – pritličje, Ormož. 2. marec 2020.

4.3.4 Nadstropje stavbe

V nadstropju stavbe ne bi bila na razpolago hrana in pijača. Tudi tukaj bi odprti prostor pregradili v večje skupine – enote, ki bi nudile prostore za druženje. Ob stenah bi imeli postavljene police, na katerih bi imeli na razpolago ustvarjalni material, družabne igre, knjige, ki bi jih ljudje podarili in lahko izmenjavali (npr. knjigobežnica) in namige za dolgočasne. Prav tako bi imeli večjo družinsko mizo, kjer bi se lahko skupina otrok učila, delala nalogo ali pripravljala seminarske naloge. V teh prostorih ne bi uporabljali mobilnih telefonov in računalnika, tako da bi nudili ljudem mirno cono brez modernih aparatov. Na razpolago bi imeli tudi glasbila, s katerimi bi si lahko sami pričarali glasbeno vzdušje (marsikdo ima doma inštrument, ki ga ne potrebuje več in bi ga podaril naši kavarni, tako bi ga lahko uporabljali tudi tisti, ki si ga ne morejo privoščiti). Občasno bi prirejali večere karaok za vse ljubitelje petja. V bralnem kotičku bi popularizirali branje (individualno, branje našim kužkom, pravljичne urice za vse starosti, literarne večere). Posebej bi imeli ločen kotiček za umirjanje in meditacijo. Ob vikendih bi potekali tudi tematski večeri z različnimi zanimivimi temami in gosti, potekali bi tudi različni kvizi. Prostore bi lahko najeli tudi ob praznovanjih rojstnih dni.

Slika 33. Idejni načrt ureditve kavarne – nadstropje, Ormož. 2. marec 2020.

4.3.5 Dejavnosti, ki jih pogrešamo v kraju in bi jih nudili v kavarni

V prej opisanih idejah smo že navedli nekaj dejavnosti, ki bi jih nudili:

- ✓ kavarna;
- ✓ plezalna stena;
- ✓ prostori za druženje, učenje, igranje družabnih iger ...;
- ✓ medgeneracijski prostori in tematika;
- ✓ senzorični park;
- ✓ lokal, kjer bodo dobrodošli kužki;
- ✓ lokal, ki bo dostopen za gibalno ovirane;

- ✓ lokal, ki bo nudil delo in možnost uveljavljanja mladine (pomoč pri strežbi, organizacija tematskih dnevor, izvajanje raznih tečajev, varovanje mlajših otrok, pomoč osamljenim in starejšim ...);
- ✓ stična točka za kvalitetnejše vsakdanje življenje različnih generacij.

5. DISKUSIJA

Anketni vprašalnik nam je služil, da smo pridobile odgovore na vprašanja, ki so se nam porodila. Tako smo poskrbele, da naš anketni vprašalnik in celotna raziskovalna naloga ni sama sebi namen, temveč bomo s tem poskušale uresničiti naš glavni cilj, ki smo ga navedle že na strani 8. V diskusiji navajamo skupno interpretacijo podatkov anketnega vprašalnika, intervjuja in pridobljenih informacij iz ostalih virov.

V anketni vprašalnik je bilo zajetih 95 anketirancev, pri tem jih je bilo najmanj iz starostne skupine od 19 let do 35 let (le 12 %). Anketni vprašalnik je izpolnilo tudi nekaj anketirancev, ki ne živijo v Ormožu in ne poznajo stavbe (9 %). Najverjetneje so ga izpolnili zato, ker si želijo nekatere spremembe in bi ob uresnitvi le-teh posledično tudi začeli prihajati v Ormož in se pričeli vključevati v različne dejavnosti, ki bi jih organiziral Kavalek.

Pri hipotezi H1 smo želele izvedeti, koliko ljudi pozna stavbo in ve, čemu je nekoč služila. Največ anketirancev je bilo tistih, ki stavbo poznajo. Tako **lahko v celoti potrdimo našo H1**, ki pravi, da večina ljudi stavbo pozna in ve, čemu je nekoč služila, kar so izrazili tudi z navajanjem, kaj je bilo v stavbi. Naši anketiranci so se spomnili, da je v stavbi delovala lekarna, v zgornjem nadstropju so bivale sestre redovnice, po izpraznitvi lekarne se spomnijo, da je po izpraznitvi bila optika in banka. Manj kot polovica anketirancev je bila v stavbi, tisti, ki so v njej bili, pa so bili stari nad 36 let.

Pri hipotezi H2 nas je zanimalo, ali imajo anketiranci idejo, čemu bi namenili stavbo, če bi jo lahko preuredili. Več kot polovica anketirancev je imela svojo idejo. Največ anketirancev je predlagalo, da bi stavbo spremenili v kavarno. Kar nekaj anketirancev je imelo idejo, da bi v stavbi uredili prostore za trgovino, frizerski salon, center za starejše, prostor za medgeneracijska druženja ter glasbene dejavnosti, pisarne, čitalnico, prostor, kjer bi se otroci družili, v stanovanje, v muzej ter galerije, za zabavo kot hiša strahov, igralnico in disko, ostalo kot wellnes, poročni salon. Tako lahko **potrdimo našo hipotezo H2**, ki pravi, da ima večina anketirancev idejo, v kaj bi lahko preuredili to zgradbo.

Za potrditev **hipoteze H3** smo raziskovale, ali ljudi moti, da stavba stare lekarne propada. Ugotovile smo, da kar 80 % anketirancev moti, da stavba propada. Predvidevamo, da je posledica tega tudi veliko število idej naključnih anketirancev, kaj bi v stavbi lahko bilo. Kot domačinke nas to dejstvo veseli, saj je dokaz, da imamo radi funkcionalno urejeno mestno jedro. Zdi se nam prav, da imamo tudi mi mladi možnost, da o tem spregovorimo in opozarjamo. Naše **hipoteze H3** tako **ne moremo potrditi**.

Anketirancem smo predstavile našo idejo, da bi staro lekarno preuredili v kavarno. Kar 90 % anketirancem je bila naša ideja všeč. Podprla bi jo velika večina anketirancev (95 %), prav tako je 94 % anketirancev odgovorilo, da bi našo kavarno obiskali. S temi dejstvi **lahko potrdimo hipotezo H4**, da bi večina ljudi podprla našo idejo, da se objekt preuredi v mladinsko kavarno.

Pri proučevanju literature smo ugotovile, da je bilo težko najti kaj več podatkov o stavbi. Naša prva ugotovitev je, da je preteklost stavbe slabo raziskana. To ugotovitev bomo posredovale Pokrajinskemu muzeju Ptuj – Ormož in predlagale, da bi v okviru kakšnih dejavnosti za mladino v času počitnic namenili tej tematiki. Po opravljeni raziskavi pa bi lahko izdelali vodnik po mestu, ki bi ga uporabljali tudi lokalni vodiči. Vodnik bi lahko bil v pisni obliki (na enem listu A3) z določenimi nalogami, povezanimi z dejavnostmi, ki so bile nekoč v teh stavbah. Takšne vodnike bi lahko uporabljali tudi učenci šol pri raziskovanju kraja.

Po opravljenem intervjuju smo razočarano ugotovile, da naša zakonodaja ne dopušča posegov v nobeno lastnino in da občina nima vpliva na oživljanje praznih stavb, ki kazijo izgled našega kraja. Žal se nam na naše želje po kontaktu lastniki niso odzvali. Želele smo jih povprašati, kakšne načrte imajo s to stavbo, ali je v njihovem interesu, da bi jo prodali občini, ki bi lahko razpolagala z njo v prihodnosti. Želele smo vstopiti v stavbo, tako da bi lahko fotografirale prostore in natančneje pripravile idejno zasnovo za kavarno. Bile smo vesele, da je naša ideja o preureditvi pritičja v

kavarno bila zanimiva tudi za naše sogovornike na občini. Pravijo, da bi idejo o kavarni podprli, če bi bila stavba v njihovi lasti.

6. ZAKLJUČEK

Zaključimo lahko, da smo ugotovile, da je ljudem v našem kraju mar za stare in zapuščene stavbe. Z idejami, kako bi stavbi stare lekarne vrnile življenje, smo ljudi spodbudile k razmišljanju o novi funkciji stavbe. Kavarna *Kavalek* bi lahko prevzela osrednjo stično točko za različne generacije in obogatila kvaliteto življenja v mestu. Z njo bi pridobili dejavnosti, ki jih trenutno pogrešamo, hkrati pa bi stavbi vrnili življenje. Skozi raziskovanje smo ugotovile, da naša ideja trenutno res ni uresničljiva, upamo pa, da bo nekoč postala realnost.

Z uporabljenimi metodami dela smo poiskale in povezale različne dejavnosti za prosti čas, ki bi privabile in povezovala obiskovalce različnih generacij.

Kaj smo naredile?

- ✓ Raziskale smo preteklost stavbe in pridobile informacije, da si ljudje želijo, da stavba ne bi bila prazna.
- ✓ Pridobile smo mnenje krajanov, kaj bi želeli, da bi bilo v tej stavbi.
- ✓ Naredile smo idejni načrt in zasnovo kavarne, ki bi popestril družabno, kulturno in gostinsko ponudbo v kraju, hkrati pa širil socialno mrežo stikov med ljudmi.
- ✓ Spoznale smo del procesov raziskovanja, nadgrajevale svoje znanje, pridobile različne veščine in spretnosti.

Kaj še nameramo storiti?

- ✓ Raziskovalno nalogo z vsemi rezultati in načrti bomo predstavile učencem in staršem učencev OŠ Ormož in jih s tem opomnile, kako pomembno je zavedanje o naši preteklosti in načrtovanje prihodnosti mesta. Pomembno je, da vplivamo na dogajanje v mestu in opozarjamo na morebitne pomanjkljivosti in nove potrebe skupin ljudi, ki nastajajo.
- ✓ Rezultate raziskovalne naloge bomo posredovale Javnemu zavodu TKŠ Ormož - TIC Ormož.
- ✓ Rezultate bomo posredovale tudi Pokrajinskemu muzeju Ptuj - Ormož in jih spodbudile, da našo idejo o raziskovanju starih stavb v mestu in njihovi preteklosti vključijo v svoj program dela z mladimi.
- ✓ Povezale se bomo s študenti arhitekture in mladimi arhitekti iz naše okolice in jih prosile za pomoč pri izdelavi različnih idej o ureditvi okolice stavbe kavarne. Rezultate, oziroma ideje bomo predstavile z razstavo na enem izmed javnih mest. Potem bomo ponovile anketo med ljudmi, ki si bodo razstavo ogledali. Na razstavo bomo povabile tudi župana in naše sogovornike iz občine in jih seznanile z raziskovalno nalogo. Tako se bomo vključile v aktivno življenje našega mesta.

7. LITERATURA

Center ponovne uporabe Ormož. (2019). Na *cpu-reuse.com*. Pridobljeno 20. 12. 2019 s <https://www.cpu-reuse.com/cpu/centri-ponovne-uporabe/cpu-ormoz>.

Korpič, N. (2012). *Zgodovina ormoške lekarne*. Zloženska k razstavi. Ormož: Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož.

Klub ormoških študentov. (2020). Na *klub-kos.si*. Pridobljeno 21. februar 2020 s <https://klub-kos.si/>.
Kresnik, Z. (2007). *Ormož v času Karađorđevićeve in Titove Jugoslavije*. Ormož: Muzej.

Lovrenčič, I. (ur.) (1990). *Ormož in okolica*. Vodnik. Ormož: Skupščina občine Ormož.

Ljudska univerza Ormož. (2016). Na *lu-ormoz.si*. Pridobljeno 15. januar 2020 s <https://www.lu-ormoz.si/pages/topics/grajski-center-za-druzine-ormoz.php>.

Mladinski center Ormož. (2020). Na *mco.si*. Pridobljeno 10. januar 2020 s <https://www.mco.si/>.

Portal – Vrhovno sodišče RS. (2006). *Zgodovinski izpisek iz Zemljiške knjige*. (Sestavljeni izpis za parcelo iz zemljiške knjige in zemljiškega katastra). Pridobljeno 3. marca 2020, s http://www.sodisce.si/javne_knjige/zemljiska_knjiga/

Štumberger, K. (ur.). (2012). *Ormož – sonce Prlekije*. Turistični vodnik po Ormožu in okolici. Ormož: Občina Ormož.

8. PRILOGE

ANKETNI VPRAŠALNIK KAVALEK

Smo Ana, Maja in Ema, učenke 9. razreda OŠ Ormož, ki v tem šolskem letu delamo raziskovalno nalogo. Rade bi raziskale, kakšna je možnost, da se trenutno zapuščena stavba stare lekarne v Ormožu spremeni v objekt, ki bi bil namenjen krajanom v obliki kavarne. Prosimo vas, da nam na kratko odgovorite na nekaj vprašanj, povezanih s stavbo stare lekarne in našimi idejami za njeno oživitvev. Vaši odgovori bodo namenjeni izključno naši raziskovalni nalogi in se ne bodo uporabili v druge namene. Hvala za sodelovanje.

Ana, Ema in Maja

1. Poznate stavbo na sliki?
  - Da
  - Ne

2. Ali veste, kaj je bilo nekoč v tej zgradbi?
  - Da
  - Ne

Če ste odgovorili z DA, nam prosim zaupajte svoj odgovor: _____

3. Ste kdaj bili v tej zgradbi?
  - Da
  - Ne

4. Ali vas moti, da stavba razpada?
  - Da
  - Ne
  - Mi je vseeno

5. Imate idejo, čemu bi lahko zapuščena stavba služila?
  - Da
  - Ne

Če ste odgovorili z da, nam prosim zaupajte svoj odgovor: _____

Naša ideja je, da bi stavbo stare lekarne prenovili v kavarno, v kateri bi lahko bili zaposleni tudi mladi. V naši kavarni ne bi imeli alkohola, tudi kajenje na zunanjih površinah ne bi bilo dovoljeno. Dovoljeno bi bilo pripeljati male živali, predvsem kužke. V pritličju zgradbe bi delovala kavarna, ki bi jo lahko obiskovali vsi. V nadstropju bi bili prostori za druženje, učenje, delavnice, medgeneracijska druženja (npr. igranje družabnih iger, učenje igranja na glasbila - npr. ukulele, babice bi nas učile kvačkati ...) in dneve z različno tematiko (npr. karaoke ...). Zunanji prostori bi poleg kavarne vsebovali še igrala, kinestetični park za starejše in otroke (iz naravnih materialov: les, pesek, kamni, voda...) itd.

6. Se vam zdi naša ideja dobra? Ali vam je predstavljena ideja všeč?
  - Da
  - Ne
  - Ne vem/ mi je vseeno

7. Bi podprli to idejo?
  - Da

- Ne
- Ne vem

8. Bi kdaj obiskali našo kavarno?

- Da
- Ne
- Ne vem

9. Vljudno vas prosimo, če nam lahko zaupate podatke o vaši starosti in spolu?

Starost:

- a) 6 - 18 let
- b) 19 - 35 let
- c) 36 - 60 let
- d) 61 + let

Spol:

- a) ženski
- b) moški